

Ekonomik Büyüme - 2015 4. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Ekonomi 2015'in son çeyreğinde %5,7 büyüdü.

Türkiye ekonomisi geçtiğimiz yılın son çeyreğinde yıllık bazda %5,7 ile son 17 çeyreğin en hızlı büyümesini kaydetmiştir. Bu gelişmede, iç tüketimdeki artışın yanı sıra net ihracatın büyümeye olumlu katkı sağlaması belirleyici olmuştur. Mevsim ve takvim etkilerinin de bu performansta rol oynadığı görülmüştür. Nitekim, takvim etkisinden arındırıldığında bu dönemde yıllık büyüme %4,1'e inmektedir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH çeyreklik bazda %0,7'lik artışla yılın en düşük çeyreklik performansını sergilemiştir.

2015 yılı genelinde ise, ekonomik büyüme yıllık bazda %4,0 ile potansiyel büyüme düzeyine yakın gerçekleşmiştir. 2015 yılının ilk aylarında piyasalarda yılsonu büyüme öngörülerini %3 civarında yoğunlaşıyordu.

USD cinsi kişi başı milli gelir son 6 yılın en düşüğünde...

2015 yılında GSYH 720 milyar USD'ye inmiştir. Kişi başı GSYH 9.261 USD ile beş yılın ardından yeniden 10.000 USD düzeyinin altına gerilemiştir. 2015 yılında TL'de gözlenen değer kaybı bu olumsuz gelişmede önemli rol oynamıştır.

Yurt içi talepte ivmelenme...

İç tüketimdeki canlanma yıl genelinde belirgin bir şekilde büyümeyi yukarı çeken unsur olmuştur. 2015 yılında özel tüketim harcamaları büyümeye 3,0 puan katkı sağlarken, kamu tüketim harcamalarının katkısı 0,7 puan olmuştur. Diğer taraftan, son çeyrekte kamu tüketim harcamalarının 1,1 ile son altı yılın en yüksek katkısını sağlaması dikkat çekmiştir.

Yatırım harcamaları büyümeyi destekledi.

2014 yılında özellikle kamu yatırımlarındaki düşüş nedeniyle büyüme üzerinde aşağı yönlü etkide bulunan yatırım harcamaları, 2015'te büyümeye 0,9 puan katkı sağlamıştır. Artan siyasi belirsizliklere rağmen yatırımlardaki artış dikkat çekmiştir. Nitekim, yıl genelinde büyümeyi destekleyen kamu yatırımlarının katkısı son çeyrekte 0,5 puana ulaşmıştır.

Son çeyrekte dış talepten pozitif katkı...

Son çeyrekte net ihracatın büyümeye katkısı düşük baz etkisine de bağlı olarak 1,3 puan olmuştur. 2015 yılı genelinde ise hem ithalatın hem de ihracatın büyümeyi aşağı çektiği

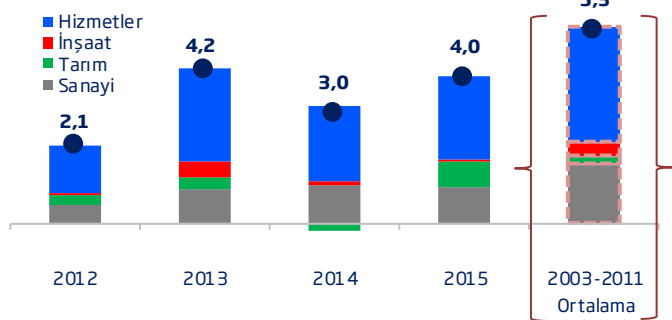
görülmüştür. Böylece, net ihracat 2015 yılında büyümeyi 0,3 puan sınırlandırmıştır.

Büyümenin sektörel bazda kompozisyonu...

Üretim yöntemine göre GSYH içinde 2015 yılı itibarıyla %59,6 ile en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörü yıl genelinde büyümeyi 2,2 puan yukarı çekmiştir. Hizmetler sektörünün 1 puanlık katkısıyla sanayi sektörü izlemiştir. Bu dönemde son 10 yılın en güçlü performansını sergileyen tarım sektörü de büyümeyi 0,7 puan artırıcı yönde etkilemiştir. İnşaat sektörü ise son çeyrekteki olumlu performansına rağmen yıl genelinde büyümeye sınırlı ölçüde katkı sağlamıştır.

Üretim Yöntemiyle GSYH'ye Katkı

(% puan)

Öncü göstergelerde olumlu seyir...

2015 yılı genelinde etkili olan siyasi ve jeopolitik kırılganlıklara rağmen Türkiye ekonomisi özellikle son çeyrekteki toparlanma ile birlikte %4'lük bir büyüme performansı sergilemiştir. Öncü göstergeler, 2016 yılının ilk çeyreğinde de ekonomik aktivitede nispeten güçlü performansın sürdüğüne işaret etmektedir. Ayrıca, bu dönemde gerek sanayi sektöründe gerekse net ihracatta gözlenen düşük baz etkisinin büyümeyi desteklediği tahmin edilmektedir. İktisadi faaliyetlerdeki ılımlı seyrin yıl genelinde devam etmesini bekliyoruz.

Harcamalar Yöntemiyle Katkı (1998 fiyatlarıyla)

(% puan)

	2012						2013					2014					2015				
	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık
Tüketim	0,3	3,0	4,5	3,9	5,1	4,1	2,7	0,6	0,7	2,1	1,5	3,3	4,3	3,1	4,3	3,7	3,0	3,5	2,3	3,2	3,0
Özel	-0,3	2,2	3,6	3,7	4,1	3,4	1,8	0,3	0,1	1,8	1,0	3,0	3,5	2,3	3,2	3,0	3,0	3,5	2,3	3,2	3,0
Kamu	0,6	0,8	0,8	0,2	1,0	0,7	0,9	0,3	0,6	0,3	0,5	0,3	0,8	0,8	1,1	0,7	0,3	0,8	0,8	1,1	0,7
Yatırım	-0,7	0,1	0,9	1,3	1,9	1,1	-0,1	-0,9	-0,1	-0,3	-0,3	0,1	2,4	0,0	0,9	0,9	0,1	2,4	0,0	0,9	0,9
Özel	-1,1	-1,3	-0,2	0,6	1,1	0,1	0,1	-0,3	0,4	0,1	0,1	0,2	2,0	-0,4	0,3	0,5	0,2	2,0	-0,4	0,3	0,5
Kamu	0,4	1,4	1,1	0,7	0,7	1,0	-0,2	-0,6	-0,5	-0,3	-0,4	0,0	0,4	0,4	0,5	0,3	0,0	0,4	0,4	0,5	0,3
Stok Değişimi	-1,5	1,5	2,9	1,1	0,8	1,6	-0,3	-0,3	-1,5	1,5	-0,2	0,5	-1,8	0,9	-0,7	-0,3	0,5	-1,8	0,9	-0,7	-0,3
Net İhracat	4,0	-1,4	-3,6	-2,0	-3,2	-2,6	2,8	3,0	2,6	-0,3	2,0	-1,4	-1,2	-0,1	1,3	-0,3	-1,4	-1,2	-0,1	1,3	-0,3
İhracat	3,9	0,8	0,0	-0,6	-0,3	-0,1	3,0	1,7	2,2	1,0	1,9	-0,4	-0,7	-0,4	0,6	-0,2	-0,4	-0,7	-0,4	0,6	-0,2
İthalat	0,1	-2,2	-3,6	-1,4	-2,9	-2,5	-0,2	1,4	0,5	-1,3	0,1	-1,1	-0,4	0,3	0,8	-0,1	-1,1	-0,4	0,3	0,8	-0,1
GSYH	2,1	3,1	4,7	4,3	4,6	4,2	5,2	2,4	1,8	3,0	3,0	2,5	3,7	3,9	5,7	4,0	2,5	3,7	3,9	5,7	4,0

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyecebilir.

Kaynak: TÜİK

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.